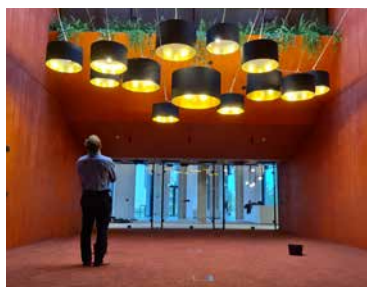

Vau efektiga
vallamaja on valmis
lk 2

Ruutmeetri
välireklaami
hind on 40 senti
päevas
lk 5

Hobipiltnik
Harri jagab
rõõmu loodusest
lk 6

NR 13 (61) JUUNI 2020

Saue

Valdus

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Saue südalinna visioon – raudteelune promenaad, peatänavad jalakäijasõbralikumaks, pargivaatega elu ja -teenindushoone

- Linnasüdame laienemine üle raudtee nõuab 10 miljonit.
- Rohkem elu ja teenuseid Keskuse pargi juurde.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Ei saa öelda, et linna avalik ruum poleks viimasel ajal muutunud – uus tervisekeskus, keskushoone-vallamaja ja mänguväljak. Kui tahata numbrites väljendada, siis koos pisut eemal asuva spordihalliga on viimase paari-kolme aastaga investeeritud suurusjärgus 10 miljonit.

Vallamaja kabinetides tehakse Saue linnasüdamega iga päev tööd. Avaliku ruumi spetsialist läheneb asjale sellest vaatest, et oleks lilli, pinke ja mänguplatse, teede omad planeerivad tänavate haljastust, sekka mõnd ringteed ja koguni raudteelust jalakäijate bulvarit. Haldusjuht muudkui jookseb ühelt ehitusobjektilt teisele, üks maja pole veel valmiski, kui kolmas on juba projektina paberil. Planeeringute juhid vaatavad, kas kõige selleks maa all torusid jätkub ja ligipääs on olemas. Tõsi, vee ja kanalisatsiooni infrastruktuuriga on lood natuke kehvad.

Päevakeskus ja sotsiaalmaja

Linnasüdamest pisut eemale jääv ja juba sel aastal käikminev projekt on praeguse vallamaja ehk Tule tänav 7 rekonstrueerimine. Plaan on maja KredExi kaasabil eelkõige soojapidavamaks ning energiatõhusaks muuta, aga samas muutub ka hoone funktsioon.

Foto: Erik Riikojä

Vallamaja

Kavakohaselt sätib end vallamajarahva väljakolides ja renoveerimise lõppedes majja päevakeskus, mis praegu tegutseb Kütise 4 ruumides. Nemad saavad koha esimesel korrusel, teisele ja kolmandale jäävad sotsiaalkorterid.

Uus teenindus- ja elumaja Keskuse pargi kõrvale

Teine kavandatav hooneprojekt on praeguse päevakeskuse maja n-õ uus tulemine. Õieti ei ole plaanis vana üles vuntsida, vaid see maha võtta ja uus, kaasaegne elu ja -teenindushoone rajada. Abivallavanem Kalle Pungase sõnul teeb vald projekti paberil valmis ja plaanib siis leida erasektorist partneri, kes selle ellu viiks.

Kütise 4 – see ilupilt on alles varajane eskiis, mitte lõplik lahendus, avalik arutelu seisab veel ees. Autor: DAS Arhitektid OÜ. Ehitusaeg sõltub koostööpartnerite leidmisest

Ideekohaselt tuleks sinna maksimaalselt neljakorruselise maja, mis on ehitatud kahes blokis – ühel pool neli

korrust ja elukorrused ja all raamatukogu, teisel pool kaks korrust, kuhu tulevad huvikooli- ja tänaste Kütise

4 rendipindade kasutajate ruumid, samuti 200-kohaline saal üritusteks ning veel äripindu väikesteks teenin-

dusarideks – ilu- ja juuksuriteenused vms.

JÄTKUB LK 3

Vallavanem: „Maamärgi ümber on võimalik keskus ehitada ja seda arendada“

Möödunud kevad õpetas, et enamikku töid, muuhulgas ka vallamajas tehtavaid, on võimalik kaugvormis teha. Millisesse vaatesse paneb see nüüd Saue valmiva, üsna ekstravagantse moega vallamaja?

Eriolukorraaegne töökorraldus näitas veelkord, et tegime tegevuspõhise kontori kontseptsiooni valides õige otsuse. Uus vallamaja vastab kaasaegsetele vajadustele, kus on palju ringi liikumist, mitmel ametikohal on võimalik suur osa tööst ära teha ka kaugvormis, samas pakub töökeskkond erinevaid võimalusi meeskonnatöök, kohtumisteks ja vestlusteks – koosloomeks.

Kindlasti ei saa nõustuda, et eriolukorra õppetund on, et kõik võiks kogu aeg eemalt töötada. Kaugtööd on meie organisatsioonis soositud juba aastaid, aga see peab käima käsikäes personaalse vastutuse ja regulaarsete kohtumistega. Inimesed ei saa üksteisele võõraks jääda. On ka arvestatav osa inimesi, kellele kaugtöö ei sobi.

Sind on kuulnud ka nentimast, et sellest saab pilkupüüdev maamärk. Miks peaks linnas olema üldse maamärk või selline sümbol?

Saue linnal ei ole pikka ajalugu. Enamikus linnades, ka väiksemates kui Saue, leidub ajaloolisi maamärke ja kandvat kohaidentiteeti. Saue linnas puudub identifitseeritav keskus, kus inimesed tahaksid vabal ajal viibida. Sellise maamärgi ümber on võimalik taoline keskus ehitada ja seda arendada.

Teatavasti on tegemist peamiselt kabinetivaba büroomajaga. Kui palju töökohti sinna tekib?

Peast ei mäleta, äkki oli 54 püsitöökohta, lisaks hulgalt erivormilisi koosoleku, kohtumiste ja vestluste tubasid ning nn vaikesid tebe.

Millised võimalused uue majaga kaasnevad?

Maja on kindlasti paremini ligipääsetav. Vastuvõtud ja kohtumised toimuvad kaasaegses ja mõnuses keskkonnas. Kõige olulisem – uus maja suurendab loodetavasti ka vallavalitsuse töötajate tööinidu, omavahelist kommunikatsiooni ja positiivset meelelaadi, mis peaks klientideni kanduma senisest veelgi parema teenindamise kaudu. Aga plaanis on ka näiteks mõelda avalikele üritustele, olgu siis väiksema kontserdi, koolituse või muu sarnase näol.

Mis saab halduskeskuste hoonetest Laagris, Haibas ja Riisiperes?

Need jäävad toimima halduskeskustena, nagu ühinenemislepingus kirjas. Riisipere ja Haiba keskustes on toimunud või toimuvad suuremad rekonstrueerimistööd ja teenuste koondamine ühe katuse alla (et vähendada valla kasutuses olevaid erinevaid maju ja ruutmeetreid). Laagri halduskeskuse tulevik selgub ilmselt keskusala suuremahulise planeerimisprotsessi käigus, lühiajaliselt püüame vabaks jäävatele pindadele leida täiendavat avalikku huvi teenivat kasutust.

Kas ja kuidas suudab uus maja mõjutada pakutavate teenuste kvaliteeti ja üldist haldussuutlikkust?

Vallamaja valmimisega vabaneb vana vallamaja aadressil Tule 7, mis läheb peagi omakorda rekonstrueerimisse, sinna saab päevakeskus kaasaegsed ruumid ja valmivad uued ning tänapäevasemad sotsiaalkorterid. Päevakeskuse hoone asemele peaks 5 aasta perspektiivis valmima uus hoone, mis kannab endas paljuski avalike teenuste valiku ja tingimuste parandamise sõnumit. Tegemist on osaga suuremast tervikpildist Saue linna kui valla keskuse arendamisel, mitte ühekordse monumendiga haldussuutlikkusele.

Kas mõni teine ühinenud omavalitsus on ka uue ühishoonega maha saanud?

Ühinenutest ei tea, ei ole jälginud. Enamasti on ruumi üle ja rekonstrueeritakse mõni olemasolev keskusehoone. Saue linna praegune vallamaja selleks otstarbeks lihtsalt ei sobinud. Aga näiteks Saku vald avab neil päevil just uue vallamaja, kui lähemalt vaadata.

Vauefektiga vallamaja on valmis

Saue linnas on Saue valla uus keskushoone jõudnud kasutusloani. Nipet-näpet viimistlust ja koristustöid veel teha, ka sisustuskraam on varsti kohal, tööle hakkab uus vallamaja septembri alguses. Aga juba praegu voorib hoones uudistajaid omavalitsuste inimestest insenerideni – sellist maja pole Eestis enne tehtud.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauvevald.ee

Saue uue vallamaja arhitektuurikonkursi võidutöö oli julge, emotsioone tekitav, kindlasti tugeva maamärgi potentsiaaliga lahendus ja see karakteristika pädeb ka nüüd juba valminud hoone puhul.

Keskuse pargi ja Grossi poe vahelisele alale asetatud vallamaja hoone tekitab sümbolse keskpunkti linnaruumile alates Saue raudteejaamast kuni Pärnasalu tänavani. Maja on arhitektuuriliselt vormilt kolmnurkne: lihtne ja lakooniline, aga samas moodustavad justkui sammastele toetuvad seinad komplektis läbipaistva klaasiga ootamatu paviljonitunde. Hoone eristub tavapäraselt ristkülikuvormi kasutatavast ehituspraktikast märkimisväärselt, aga veelgi rohkem elevust tekitab maja materjal.

Tegemist on täispuitmajaga, ainult vundament on betoonist. Puitkonstruktsioonid on liivaga pritsitud, et reljeef esile tuua. Fassaad pandi kokku justkui legoklotsidest – puitsõrestikule pandud plaadid, seinad on 5-kihilisest liimpuidupaneelidest. On tegelikult raske öeldagi, kuidas puit erinevate ilmadega mängima hakkab, aga niiskuse vältimisele ja energiatõhususele on kõvasti rõhku pandud.

Maja on kõrge ja avatud olemisega. Kontseptsiooniliselt risti vastupidine senisele vallamajale, mis on oma kõhnade koridoride ja kabinetisüsteemidega pigem ühiselamu, milleks ta ka algselt ehitatud ju oli. Avatus ja läbipaistvus kui väärtused saavad uues keskushoones reaalse väljundi. Siseseinadki on valdavalt klaasist, nii saab kodanik sisenedes pilgu heita näiteks vallavolikogu saalile.

Ruumiprogrammist lähtuvalt asuvad esimesel korrusel avatud klienditsoonid, kus saavad töökoha ka registreeritud, sest nende töö eeldab tihedamat silmast-silma kohtumist vallaelanikega. Veel asuvad esimesel korrusel tugiteenused: raamatupidamine, kantselei ja IT. Teise korruse keskme moodustavad koostöötoad ja need on ääristatud töökohtadega.

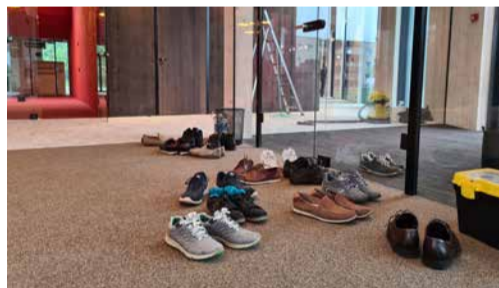
Kui algselt oli plaanis tegevuspõhine kontor, kus igaüks hommikul tööle tulles omale koha otsib, siis nüüd on siiski kõikidel statsionaarselt majas olevatel töötajatel oma kindel töökoht. Planeeritud töökohti on poolestaja ringis, sest osad teenused jäävad endiselt ka teenuskeskustesse. Näiteks ehitustegevus toimub peamiselt Laagris, seega pole mõtet paigutada seda kompetentsi kogu täiega Saue linna, sest kliendid on ju Laagris. Samas võivad ka töötajad valida, kus tööd teha. Kui üks või teine maja Laagris, Haibas või Riisiperes jääb kodule lähemale, siis sunnivõimulikele kedagi Saele ümber ei kolita.

Pimedas kohe ekstra efektne

Juba ehitamise käigus on maja uurimas käinud ligi 300 inimest. Juuniku viimasel päeval tuli punt Järva vallast, neilgi on ees uusehitise rajamine, mis poole osas puidust. Mõne päeva pärast on Tartu reserveerinud ringkäigu. On olnud mõtteid, et kas peaks äkki sissepääsu pileti kehtestama, saaks tublisti vallaelarvesse lisa ☺
Fotol on kohe esimesest päevast vastuvõtulett ja klienditsoon, mis on avatud aatriumiga läbi kahe korruse

Esialgu tuleb majas ainult susse sahitada või sokkis kõndida, enamuse põrandapinda on vaiba all. Töötajatele jääb see nõue kehtima, klienditsoonis vast tulijad kingadest välja ei tõsteta, need siseprotsessid on veel kujunemisel

Teise korruse töötoad, õhukesed riulimoodulid annavad kerge eraldatuse, aga üldiselt on lähtunud avatud ruumi printsiibist

Üks põhjus, miks üldse uut vallamaja vaja oli, oligi see, et olemasolev hoone ei vastanud mitte kuidagi tegelikele vajadustele ja midagi muud Saue linnas kui valla keskuses võtta ei olnudki. Olid ju viimase paarikümne aasta vältel olnud Saue linna investeerimismahud

päris väikesed, vaid noortekeskus ja muusikakool on saanud uuemad hooned.

Aga nüüd hakkab karusell pihta. Kui vallavalitsus välja kolib, läheb Tule tänava maja remonti – sinna kolib päevakeskus. Praegune päevakeskuse hoone omakorda

Uus vallamaja

Ideekavand:

„Triangel“, Karli Luik ja Johan Tali, arhitektuuribüroo Kontekst ab OÜ (kokku esitati 12 ideekavandit)

Ehitaja:

Embach Ehitus

Asukoht: Saue linn Kütise 8

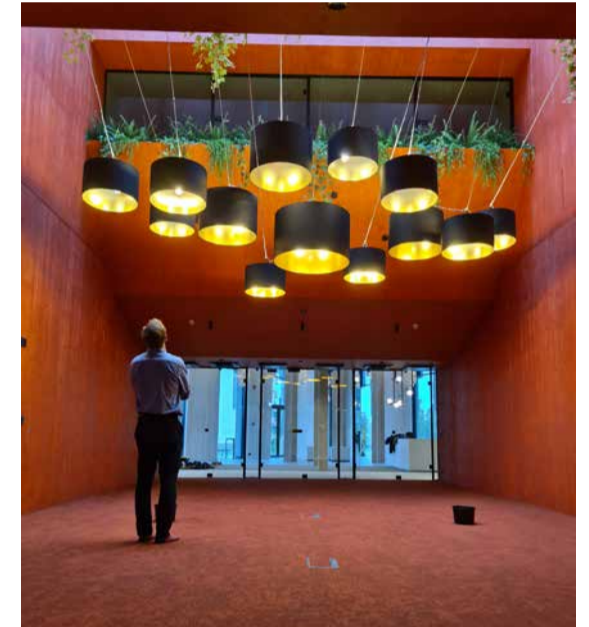
Maksumus:

2,4 miljonit eurot + km

Ehitusalune pind:

netopind on ca 1600 m²

Foto: Lauri Tomp, Embach Ehitus; Anne-Ly Sumre

↑↓Volikogu istungite ruum on esimesel korrusel ja kartsipunase tooniga. Laes on katuseaken ja teise korruse tasandil on aknad puhketuppa, kust vajadusel saab alla saali vaatama kiünituda

Saue südalinna visioon –

raudtealune promenaad, peatänavad jalakäija-sõbralikumaks, pargivaatega elu ja -teenindushoone (algus lk 1)

Kuna Saue linnas elamuehituseks rohkem ressursi praktiliselt polegi, siis usub Pungas, et erasektori huvi selle projekti vastu võiks olla üsna suur.

Kütise tänav jalakäijasõbralikuks

Suure töökoostööga on juba järgmise aasta teedeehitamise projektis kavatsustada Kütise tänav vastavusse Saue linna kujunduskavaga. See tähendab seda, et autode käest võetakse natuke ära ja jalakäijatele antakse juurde. Tuleb nelja meetri laiune promenaad koos istumispesade, haljastuse ja rippvalgustitega üle tee. Võimalik, et tänav muudetakse ühesuunaliseks. Keskuse ja Kütise tänava ristis on kavatsustada rajada ohutuse ja läbilaskvuse suurendamiseks mõttes ringristmik. Keskuse väärkat peatänavat hakatakse projekteerima juba sel sügisel.

Kunagi, ühel päeval tulevikus, suubub Kütise tänav raudtealusesse jalakäijate bulvarisse, mis hakkab ühendama Saue praegust linnasüdamat uue keskusega teisel pool rööpaid. Seal on aga üks suur aga.

Uus-Saue tekkimine teisele poole raudteed vajab 10 miljonit

Põhjus, miks Saue linna keskuse laienemine praegu suhteliselt hüpotetiline on, seisab asjaolus, et kogu linnaalune torudevõrgustik kuulub AS-ile Tallinna Vesi. Omal ajal andis linn trassid sellele firmale üle ja lepingu järgi on neil õigus opereerida aastani 2040. Soovi seda teha on nad vallavalitsusele ka avaldanud. Paraku ei ole nad valmis investeerima trasside kaasajastamisesse ega ressursi suurendamisesse. „Praegused võimalused teenindavad tänase Saue ära. Raudteeliste arenduste jaoks sellest ei piisa, samas ei ole Tallinna Vesi soovinud trasse ka vallale võõrandada,“ selgitab Pungas tupikseisu.

Seega, et teisel pool raudteed üldse mingi uus elu tekiks, on vaja trassidesse investeerida ca 5 miljonit eurot.

Pungas pelgab, et ükski eraarendaja sellist kohustust endale võtta ei jaksa ja ka vallal ei ole praegu selles võimalusi. Nii seisabki seal lisaks arendajate omale 7 hektarit vallale kuuluvat maad. Teoreetiline võima-

Tule 7 – Kavakohaselt sätib end vallamajarahva väljakolides ja renoveerimise lõppedes majja päevakeskus, mis praegu tegutses Kütise 4 ruumides. Ehituseks võib minna juba 2021. aastal

Tule ja Koondise tänava risti rajatakse uus Rimi ja mõned büroohooneid. Arendajad pakuvad, et kauplus valmib 2021. aasta maikuuks

lus linna laienemiseks on olemas, praktiliselt jääb see praegu raha taha kinni.

Laiemisega on muidugi ka teine pisut probleemne teema. Nimelt on Eesti Raudteel kavatsustada lähijalajada teine rööppaap ja sellega suureneks rongiliiklus ligi 85 rongile päevas. „Juba praegu on see ühetasandiline ülesõit tippunil pidevalt suletud, siis läheb olukord veelgi keerukamaks,“ nendib Pungas.

Tema sõnul on vald küll juba ekspertiirvamuse tellinud, kui palju maksab autotunneli rajamine raudteed alla, mis on juba tegelikult aastaid Saue valla üldplaneeringus olnud. Selle investeringu suurusjärgi jääb ca 5–6 miljoni kanti ja ka seda ei ole vallal paraku võimalik nipsust välja käia.

Pärnasalu ja Kuuseheki tänavad väärkatiks alleeks

Ka Pärnasalu tänav, millega uuendatud Kütise tänav ristub, on kavatsustada ilusamaks teha. Puudega palistatud kolm meetrit lai kõnnitee (tööstus jääb taha varju), mis viib otse mõisa ja muuhulgas ka uue suure Rimi marketi juurde.

Lisaks võetakse ette ka

Kütisega ristuv Kuuseheki tänav, sealgi võetakse autodelt ruumi vähemaks, rajatakse lai kõnnitee, garaažid peidetakse puudealtee taha, lisatakse linnamööbel ning raudteepeatuse poole tuleb kena haljas- ja pargiala.

Oluline investeering on ka uue kergliiklustee rajamine (nn Sauepargi kerge-tee), mis hakkab ühendama Paju-Kungla tänava piirkonda Kuuseheki tänava jalgteega ja seob linna jalgteed paremini võrgustikku. Hinnanguline maksumus on ligi 300 000 eurot, mida kaasrahastab Euroopa regionaalarengu fond.

Lisaks toetab regionaalarengu fond ka Tallinna ringtee äärde (Kanama–Valingu lõik) rajatava kergliiklustee ehitust umbes 330 000 euroga (kergliiklustee kogumaksumus on ca 400 000 eurot).

Sel suvel uuendatakse koostöös Keskkonnainvesteeringute keskusega ca 700 000 euro eest amortiseerunud tänavavalgustust. Selle aasta sügiseks peaks olema paljud vanad tänavavalgustid välja vahetatud uute LED-valgustite vastu.

Erasektori investeeringud

Tule ja Pärnasalu tänava risti

rajatakse uus Rimi ja mõned büroohooneid. Arendajad pakuvad, et kauplus valmib 2021. aasta maikuuks. Ehitajaga on leping sõlmitud ja tegevusega alustatakse juulis. Ärihoonete puhul ei ole ehitust veel planeeritud.

Samas on ka teises osas, Koondise tänava tööstusaladel areng toimunud – juuli alguses toimusid ühe uue detailplaneeringu arutelud. Kuigi midagi avaldamisküpsust veel ei ole, siis plaane ikka juba tehakse. Tervikuna on seda ala muidugi keeruline arendada, seal on kümnekond eri omanikku ja erinevad huvid.

Kõikide nende miljoni- ja visioonide eesmärk on tuua linnasüdamesse rohkem elu ja vaba aja veetmise võimalusi, atraktiivseid olemise ja kohtumise paiku ning inimsõbralikku tänavaruumi. Pargi keskel võiks olla mõni aeg skulptuur või taies, mille juures vana-aastatõhtul pilti teha, ringi vuraksid isesõitvad bussid ja pargiäärsest puhvetist saaks rosinasaiu osta.

Et saaks kutsuv ja sõbralik nii omadele kui külalistele.

Investeeringud hoonetesse valla lõunapiirkonnas

HAIBA RAHVAMAJA

Haiba rahvamaja remont on lõpusirgel. Maja fassaad saab uue värvikatte, fuajee heleda viimistluse, esimesele korrusele on rajatud invatualett. Plaanis on ka korda teha maja siseõu – natuke haljastust, võibolla terrass, et oleks kontserdi vaheajal võimalik astuda õuegi. See jääb maja töötajate välja mõelda.

Kultuurisaali oodatakse Itaaliast punaseid toole, need on nagu pealinna kinomajades – pehmed ja mugavad. Spordisaal on üles vuntsitud alates uutest põrandatest ja lõpetades tablooga seinal. Vallamaja töötajatele on majas oma sektioon: kolm kabinetti, nõupidamiseruumid. Mõisast kolib halduskeskus rahvamajja septembriks.

Teisele korrusele tulevad raamatukogu ja noorte keskuse õudsad ruumid. Ainuke, mis remondist puutumata jääb, on baar. See nurgatuba jäetakse autentse nõukaegse sisustuse ja meeleoluga nostalgia kaalutlustel alles. Maja juhataja Kuldari sõnul on esimest suuremat üritust oodata oktoobrikuus.

RIISPERE TEENUSEKESKUS

Vana hoone on lammutatud, alles on vaid kandekonstruktsioonid ja katus. Uue lasteaia osas on hoone alustatud juba valatud, algamas on müüritööd. Lasteaia ossa tuleb kahele korrusele neli rühmaruumi. Nagu ikka vanade majade puhul on tulnud ette ka üllatusi, nii näiteks selgus, et vana kandmikpost hoiab üleval tervet trepikonstruktsiooni ja tuleb asendada nüüd terastalaga. Ainsana säilitatakse majas üks sein, millel on Elmar Kitse teos.

Majja tulevad lasteaed, kultuurikeskus, halduskeskus, noorte keskus, raamatukogu.

Hoone peaks valmima 2021. aasta alguses, praeguse seisuga järgi on tööd graafikus.

RUILA KOOLI LISAKLASSID

Ruila koolile ehitatakse suve jooksul kaks lisaklassiruumi. Küll mitte mõisahoonel küljel, see ei sobiks ja hoone on ka muinsuskaitse all, vaid spordikeskuse küljel. Valmis peab olema 1. septembriks 2020.

TURBA ÜÜRIMAJA

Vana kooli ühiselamu Turbas Tööstuse tänaval on seisnud aastaid tühjana. Rahastus selleks tuleb KredExi üürimajade programmist. Kahekordsesse majja tulevad erinevas suuruses korterid, esimese korruse osadest korteritest saab astuda otse õue metsaalusele terrassile. Esimesele korrusele tulevad ka invasiivsete korterid. Üürimaja on suunatud peamiselt mobiilsele tööjõule. Valmimisaeg on jaanuar 2021.

Saue gümnaasiumi lõpetajad 2020. aastal

12. A klass
 1. Kätlin Kiik - kuldmedal
 2. Brigitta Toomingas - kuldmedal
 3. Herman-Erik Isop
 4. Karl-Martin Jõgeva
 5. Carolin Kleen
 6. Krister Carlos Kliimask
 7. Frank Kuresaar
 8. Birgit Laak
 9. Anete Mets
 10. Helina Metus
 11. Patrick Nellis
 12. Keit Pajula
 13. Markus Pärn
 14. Markus Tammist
 15. Hanna Tammiste
 16. Laura Tammiste
 17. Amanda Tender
 18. Meriliis Tilk
 19. Kregor Toimetaja

12. B klass
 1. Maria Kristina Eerme - kuldmedal
 2. Gethe Maria Eljas - kuldmedal
 3. Liis-Beth Kivimäe - kuldmedal
 4. Gregor Enni
 5. Erik Kalle
 6. Ragnar Kase
 7. Heidi-Lii Kärrer
 8. Tanel Neemre
 9. Anett Nuudi
 10. Anett Pajur
 11. Birgit Pihlak
 12. Jane Rajamäe
 13. Annika Rohtmets
 14. MartinSaar
 15. Oliver Strastin
 16. Liisi Tammar
 17. Ingrid Tofer
 18. Markus Veltri
 19. Triinu-Liis Verilaskja

12.A ja 12.B klasside klassijuhataja on õpetaja Külli Vita

Saue Gümnaasiumi põhikooli lõpetajad 2020. aastal

9. A klass
 Klassijuhataja õpetaja Sirje-Tiiu Kreek
 1. Kitt Holger - kiitusega lõputunnistus
 2. Ojapõld Andra - kiitusega lõputunnistus
 3. Reintam Norton - kiitusega lõputunnistus
 4. Soots Marii Anett - kiitusega lõputunnistus
 5. Allas Ryan
 6. Anton Markus
 7. Arr Egert
 8. Bucht Marko
 9. Eerme Karel
 10. Einberg Markus
 11. Heinloo Kristjan
 12. Iljas Ville
 13. Koppel Kaspar
 14. Kumpan Hannabel
 15. Käärrik Kaisa Lotta
 16. Lokk Eliisbeth
 17. Michelson Markos
 18. Oberg Eva-Maria
 19. Raba Richard Steinar
 20. Soon Grete
 21. Tambrikas Carmel
 22. Tammeleht Kristiin
 23. Tammist Maria-Brett
 24. Vettner Mart

9. B klass
 Klassijuhataja õpetaja Marlen Pruunlepp
 1. Paas Mia Johanna - kiitusega lõputunnistus
 2. Palu Hanna-Liina - kiitusega lõputunnistus
 3. Sälik Birgita - kiitusega lõputunnistus
 4. Aadli Kaspar
 5. Auväart Kaur Markus
 6. Hüvonen Reimond
 7. Ivan Andre
 8. Kail Hannes Erik
 9. Karu Romeo
 10. Kikkas Markos
 11. Koidu Sonja
 12. Kopti Liisbeth
 13. Liiv Armin
 14. Liiva Stella Maris
 15. Lippasaar Henry
 16. Parts Ethe-Liisa
 17. Prints Gregor
 18. Saar Kertu
 19. Salumäe Marilee-Cassandra
 20. Sassian Jennifer
 21. Siren Siim
 22. Tõnismäe Katariina
 23. Vainumets Helene
 24. Volmerson Evelyn

9. C klass
 Klassijuhataja õpetaja Tiia Tasuja
 1. Aruvald Anu-Li - kiitusega lõputunnistus
 2. Mets Liisi - kiitusega lõputunnistus
 3. Michal Mona - kiitusega lõputunnistus
 4. Raivo Helena - kiitusega lõputunnistus
 5. Roasto Lisete - kiitusega lõputunnistus
 6. Englas Veikko
 7. Ernits Eva-Lotta
 8. Jaanus Liina
 9. Kiisler Eliise
 10. Lehtsalu Margot
 11. Leppik Eliisa
 12. Lippur Marilyn Ann
 13. Lvovs Juss Kaspar
 14. Must Marie Vibeke
 15. Mändmaa Marya-Alice
 16. Paalman Andero Aleksander
 17. Pajur Romet
 18. Pals Jonne-Liis
 19. Pihotalo Mait
 20. Rohlla Jan Rasmus
 21. Sepp Gitte Mariet
 22. Sillaots Sandra
 23. Tammekand Axel-Martin

9. D klass
 Klassijuhataja õpetaja Kalev Vapper
 1. Kõrvas Kert
 2. Malmström Kevin
 3. Ost Sten Mairon
 4. Saar Sander

Teiste koolide lõpupildid on avaldatud juunikuu teises vallalehes

Ruila kooli lõpetajad

Janeryn Ööpik, Adeele Aljaste, Elina Lang, Karl-Erik Romulus, Ly Kulla Laur, Ugo Melis, Tanno Valk, Angelica Savi, Hendris Määr. Pildilt puudub Kevin Niit

Kohtume näiteks 10 või 20 aasta pärast siinsamas mõisas klassikokkutulekul

Oleme täna siin, et panna punkt meie 9 aastat kestnud töödele ja tegemistele Ruila põhikoolis. Õnnitlen südamest meid kõiki põhikooli lõpetamise puhul! Üks eluetapp on meie jaoks tänasena lõppenud.

Hariduse omandamine on tõsine ja aeganõudev töö, aga ennekõike on see investering, mis tasub ennast alati ära. Meenutagem täna, kuidas astusime üheksa aasta eest arglikult ema-isa käekõrval oma esimesse klassiruumi, kus ootas meid meie esimene õpetaja, kellega koos jagasime nii rõõme kui muresid.

Nende aastate jooksul oleme saanud palju targemaks, julgemaks, leidnud sõpru ja veetnud koos toredaid aegu. Oleme sirgunud tublides neidudeks ja noormeesteks, kes vaatavad lootusrikkalt tulevikku. Meie kutsevalikul on kõik teed lahti.

Iga lõpp tähendab ühtlasi millegi uue algust, nii ka meie puhul. Ees ootavad uued valikud uutes koolides. Soovin meile jõudu ja jaksu edasiseks eluks ja julgust kõige uue ja huvitava avastamisel. Ehkki paljudega me enam ei kohtu, loodan siiski, et kohtume näiteks 10, 20 või hoopis 50 aasta pärast siinsamas mõisas klassikokkutulekul.

Vinged olid need 9 aastat koolis. Aga mitte alati ei olnud see lillepidu. Kuid võib-olla need raskemad hetked kasvatavadki meist tugevamaid isiksusi. Äkki neid raskemaid hetki, mida me kooli ajal vihkasime, on tegelikult vaja. Nagu Bill Gates on noortele kunagi öelnud: „Kui sa arvad, et su õpetaja on kõige karmim, siis oota, kuni oled kohtunud oma bossiga”.

Ugo Melis ja Karl Erik Romulus

Turba kooli lõpetajad

Remy Rasmus Koptelkov, Elina Maris Lilleorg, Kertu-Liisa Loit, Sāde Pintman, Kelvin Silla, Katre Sõukand, Veronika Šušarina, Christofer Tigane, Maarja Vilo, Vanessa Nurmetu
 Klassijuhataja Gaide Ilves

Nõuded ja hinnad välireklaamile ühtlustati üle valla

Juulist jõustus üle Saue valla uus välireklaami määrus, seni oli see olemas Saue linnas ja endises Saue vallas, lõuna pool mitte. Ruutmeetri reklaamihind on nüüd 40 senti päevas.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauvald.ee

Mis on reklaam?

Seaduse järgi on reklaam teave teenuse osutamiseks, müügi suurendamiseks, ürituse edendamiseks või käitumise suunamiseks, mis on avalikus ruumis avalikust kohast jälgitav reklaam tänavatel, väljakutel, hoonete välisseintel, ühistranspordivahenditel jne.

„Inimestele tuleb üllatuseks, et kui panna ise oma korteriaknale või majavärvale sildike telefoninumbri ja sõnaga „MÜÜA“, siis on see juba reklaam ning tuleb tegutseda vastavalt välireklaami määrusele,“ selgitab avaliku ruumi spetsialist Miia Kraun.

Paigaldatavad reklaamid peavad kõik vastama reklaamiseaduses sätestatud nõuetele. Krauni sõnul tähendab see praktilisi asju – reklaam peab olema ohutu, ei tohi esimese tuulega ümber kukkuda, samuti ei tohi see häirida liiklusohutust. „Samas ei saa sõnum olla ka kuidagi häiriv või solvav. On oluline jälgida, et välireklaam ei muutuks välimuse või asukoha tõttu visuaalseks reostuseks linnaruumis,“ ütles Kraun.

Näiteks on Saue linnas Tule tänav täis erinevate ettevõtete reklaame ja suunaviitasid, nii et möödudjal jääb silme ette üks virvarr. „Kui me näiteks plaan-

nime mõne tänava palistada puude ja rohelusega, mis peaks laskma inimese ajul puhata, aga samas löikab sinna sisse seitset eri tüüpi teavitustahvleid, siis see efekt kaob,“ viitab Kraun asjaolule, et välireklaamide kontrollimatus paigalduses peitub ka oht visuaalsele reostusele.

Tule tänava ja laiemalt ka kogu linna kontekstis on plaanis välja töötada spetsiaalne suunaviitade disain ja siis loodetavasti ettevõtete kokkuleppele jõudes kogu linnas sarnane kujunduskeel juurutada.

Paigaldusluba ja -tasud

Uus määrus eeldab, et kõik välireklaamid on vallaga kooskõlastatud ja vastav luba taotletud. Lähiajal valmib ka spetsiaalne digirakendus, kus taotlused kuvatakse kaardil ja igaüks saab avalikus vaates jälgida, kus mingi reklaam on, mis staadiumis on menetlus jne.

Uue määruse kohaselt on nii tasulisi kui tasuta reklaame, aga luba tuleb taotleda kõigile, ka maksustamata reklaamidele. Taotlemiseks on vaja täita internetis avaldus, sinna juurde lisada reklaami kujundus, asukoht, mõõtmed ja muu vajalik, ning kõikide asjade sobivusel väljastatakse reklaamipaigaldusluba.

„Tänapäeva võimalusi kasutades proovime teha välireklaami paigaldamise jaoks vajalikud protsessid võimalikult

HEA TEADA

- 1. juulist jõustunud Saue valla välireklaami määruse, taotlusvormi ja reklaamimaksu deklaratsiooni leiab Saue valla kodulehelt <https://sauvald.ee/reklaam-saue-vallas>.
- Välireklaame puudutavate küsimustega võib pöörduda avaliku ruumi spetsialisti Miia Krauni poole: miia.kraun@sauvald.ee; 654 1124, 5309 9202.

Maksustatav reklaam

Igasugune Saue valla territooriumile paigaldatud reklaam kuulub maksustamisele, välja arvatud:

- 1) riigi- ja omavalitsusasutuste reklaam;
- 2) erakondade, valimisliitude ja üksikkandidaatide valimiskampaania reklaam;
- 3) Saue vallas toimivate ja kasumit mittetaotlevate kultuuri-, spordi- ja heategevuslike ürituste reklaam;
- 4) hoonetele, kus ettevõtja tegutses, ettevõtja ärinimi, ettevõtte nimi ja/või samale ettevõtjale kuuluva registreeritud kaubamärk. Ärinime, ettevõtte nime ja/või registreeritud kaubamärgi juurde võivad olla lisatud ettevõtte lahtioleku- ja sidevahendite numbrid ning tootlustusettevõtte puhul pakutavate roogade ja jookide hinnakiri;
- 5) inimese tehtav reklaam, nt kostümeeritult reklaamtrükkide jagamine jms;
- 6) kuulutused valla infotahvlitel;
- 7) sularahaautomaadi ekraanil olev reklaam, samuti krediitdiastuse nime ja logo eksponeerimine sularahaautomaadi asukoha tähisena;
- 8) ehituse ajaks ehitusseaduse § 29 lõike 2 punktis 3 nimetatud informatsioonitahvil sisalduv teave, samuti ehitusettevõtja logo, nime ja kontaktandmete paigaldamine ehituse piirdele;
- 9) jäätmeäitaja logo, nime ja kontaktandmete eksponeerimine jäätmekogumisevahendil;
- 10) ehitise sisse paigaldatud reklaam.

kult taotlejaõbralikuks ja automatiseerituks, et paari kliki ja andmete sisestamisega saaks juba paigaldusloa taotluse või maksudeklaratsiooni teele saata,“ nendib Kraun.

Uue määruse alusel on reklaamimaks 1. juulist 40 senti päevas ühe ruutmeetri kohta. Endises Saue vallas oli ruutmeetri hind 26 senti, aga lähivaldade ja Tallinna linna võrdlus lubas hinda mõnevõrra

tõsta. Pealinnaga võrreldes on see endiselt odavam, aga lähivaldade vaates tasakaalus.

Vallavalitsus hoiab reklaamid silma peal, kõigepealt muidugi reklaamipanijaid nõustatakse, aga paigaldusloa või reklaamimaksu kohustuse eiramisel on õigus välireklaam eemaldada. Ka senised taotlused ja reklaamid vaadatakse üle ja viiakse uue määru-
sega vastavusse.

Tule testi kiikuvat pinki

Tähelepanelikud Saue linna elanikud on kindlasti märganud, et Keskuse pargi nurka on püsti pandud üks iversevarki pargipink.

KADRI TILLEMANN
projektijuht

Kaugelt võib paista pink nagu pink ikka, kuid lähemalt silmitsedes ja peale istudes selgub, et päris nii ei ole. Pingiidee arendajad said inspiratsiooni Saue linna värskest kujunduskavast ning loot- sid, et kui tavalisele pargipingile lisada juurde kiiktööri mõnus kiigutus, siis saab sellise tule- muse, mis Saue oludesse sobib ja elanikele meeldib.

Pink valmis rahvusvahelise koostööprojekti BaltSe@nioR 2.0 raames Võrumaa Kutsehariduskeskuse puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsi- keskuses Tsenter.

Õigupoolest polegi see veel päris lõplikult valmis, vaid alles katseeksplaar ehk prototüüp.

16. juunil panid Võrumaa me- hed selle Saele püsti, et koha- likud ja linnakülasid saaksid pinki proovida ning teada anda, mida nad sellest arvavad. Sestap palumegi kõigil, kel olnud mahti pingil istuda, leida paar minutit ja vastata internetiküsitlusele, millega pingi kohta tagasisidet kogume. Need, kes internetis vastamisele eelistavad paberi ja pliiatsiga toimetada, saavad Saue linna asumiseltsist või Saue päevakeskusest paberan- keedid küsida ning need seal ära täita.

Projekt BaltSe@nioR 2.0 keskendub eelkõige just eaka- tesõbraliku avaliku ruumi loo- misele – mõeldakse välja ning testitakse lahendusi, mis just senioridele sobivad. Eakate va- jadustega arvestamine ei tähenda aga sugugi, et teised ei võiks

Härra Kalev Rammul on esimese istumiskogemusega üsna rahul – pingi saab kerge hooga kiikuma panna. Mees lubab edaspidi parki tülles võimalusel ikka just selle istumisaluse valida. Hea olla ka see, et pingile on alus pandud. Tule tänava pinkidel on ainult pinnas all ja see kipub jalge all auku kuluma. Kui siis on vihma ka veel tulnud, on jalad puhta poris. Ainus mure on Kalevil noorte pärast. Kui need tulevad istuvad sellele pingile nii, nagu nad tavapäraselt teevad, seljatoe peal kõõludes, siis selle kiikuva pingi seljatugi küll vastu ei pea

oma arvamust avaldada – kü- simustikku on oodatud täitma kõik, kes saavad. Mida rohkem arvamusi kogume, seda parem.

23. augustil toimival Saue sünnipäeval oleme samuti pingi juures kohal, tutvustame projekti ja arutame linnarahvaga, mida veel katsetada võiks. Paar ideed

juba küpsevad projektimees- konna peades ning suve lõpu mõnuses sünnipäevameeleolus on just paslik neil teemadel aru pidada.

Saue valla ametlikud teated

5

Nr 13 / juuli / 2020

Saue Vallavalitsus

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVALIK MENETLUS

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projektee- rimistingimuste määramiseks avatud menetlusena **Laagri alevikus Kesk-Tooma tn 4** (72703:001:0212, 1105m², elamumaa 100%) kinnistul. Taotleja soovib kinnistule projektee- rimistingimuste väljastamist üksikelamu ja seda teenindava abihoone rajami- seks. Kinnistu paikneb Saue valla üldplaneeringu kohaselt tiheasumis. Arvamused esitada hiljemalt **18.07.2020** Saue Vallavalitsusse (Tule tn 7, 76505 Saue linn; info@sauvald.ee).

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projek- teerimistingimuste määramiseks avatud menetluse- na **Alliku külas Instituudi tee 134** (72701:001:2075, 6677m², ärimaa 100%) kinnistul. Taotleja soovib kinnistule rajada Veskimõldre vabaaja keskuse ning ühtlasi soovib suurendada lubatud hoonestusala kuni 10%, ehitisealust pinda 10% ning lubatud kor- ruste arvu 2-lt 3-le korrusele hoone suurimat luba- tud kõrgust muutmata võrreldes Laagri aleviku ja Alliku küla Koru I, Koru V, Koru VI ja Laagri alajaama kinnistute detailplaneeringu sätestatuga (kehtes- tatud Saue Vallavolikogu 28. jaanuari 2010. aasta otsusega nr 3). Soovitud muudatus ei mõjuta mär- kimisväärselt detailplaneeringu lahenduse tervik- pilti ega muuda selle olemust. Arvamused esitada hiljemalt **18.07.2020** Saue Vallavalitsusse (Tule tn 7, 76505 Saue linn; info@sauvald.ee).

Lähemat informatsiooni projekteerimistingi- muste kohta saab Urmas Elmikult telefonil 679 0191, urmas.elmik@sauvald.ee

DETAILPLANEERINGU ALGATAMINE

Saue Vallavalitsus algatas 17.06.2020. aasta korral- dusega nr 672 **Tuula külas Lainela** (katastritunnus 72601:001:0026, suurusega 10,16 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) kinnistu ja lähiala detai- lplaneeringu ja jätis sama korraldusega kesk- konnamõju strateegilise hindamise algatamata. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maa- sihtotstarbe osaline muutmine ärimaaks ning mää- ratakse ehitusõigus ühe ärihoone püstitamiseks. Esitatud taotluse juurde lisatud eskiislahendusega kavandatakse ehitusõiguse määramist ärihoonele, mis jääb tulevikus rajatava hipodroomi kompleksi. Detailplaneeringust huvitatud isik on Hipodroom OÜ, kes kavandab Lainela ja lähiala naaberkinnis- tutele hobuvõistluskeskust. Saue valla üldplaneer- ingu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala hajaasustusalal. Maa-ala piirneb Tuula kü- lakeskuse tiheasustusalaga. Ärihoone kavandatakse planeeritava hipodroomi teenindava ärihoone püstitamiseks, mis hakkab koosnema 1 administra- tiivhoonest (korruselisel 3, hoone põhiosa kõrgus maapinnast kuni 9,0 m, kohtunike torni osas kuni 12,0 m) ning hoone juurde kuuluvatest rajatistest, ehitisealuse pinnaga kokku kuni 1000 m². Lisaks kavandatakse osaliselt Lainela kinnistule rahvus- vahelistele nõuetele vastav hipodroomi ovaal, mida hakatakse kasutama igapäevaselt hobuste treeningrajana ja traavivõistluste kohana ning mille rajamiseks on väljastatud projekteerimistingimu- sed ehitusprojekti koostamiseks. Planeeringuga lahendatakse juurdepääsud, parkimine, tehnovõr- kudega varustamise põhimõtteline lahendus ning määratakse haljastuse ja heakorras- tuse nõuded. Saue valla üldplaneeringu seletuskirja punkt 5.2 sä- testab, et detailplaneeringu koostamine on kohus- tuslik üldplaneeringu kohaselt hajaasustusega alal rohkem kui kolme üksikelamu ja nende juurde kuu- luvate abihoonete, samuti mittepõllumajandusliku väikeettevõtluse ja kogukondliku ühistevõtlusega seotud hoonete ehitamisel. Planeeritava ärihoone puhul on tegemist väikeettevõtlusega, see on seotud ka kogukondliku ühistevõtlusega, detailpla- neering on kooskõlas Saue valla üldplaneeringu- ga. Hipodroomi kompleksi tegevus kuulub põlluma- jandusharu valdkonda, milleks on eeskätt hobuste kasvatamine ja treenimine, aga ka võistluste kor- raldamine, läbi mille hoitakse elus ja tutvustatakse Eesti traavisporti. Planeeringuala ja lähiala on maakasutuselt ja ehituslikult sobilik külakeskuse edasiarendamiseks, mis on üks omavalitsuse üles- andeid. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 11,0 ha. Detailplaneeringu algatamise korraldusega ja eskiisettepanekuga on võimalik tutvuda Saue valla veebilehel: <https://sauvald.ee/algatatud-detailplaneeringud-2020>

Lähemat informatsiooni saab planeeringute peaspetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157 maili. metsaots@sauvald.ee

Hobipiltnik Harri jagab rõõmu loodusest

Kõigil Facebooki konto omanikel on ilmselt ilmarahvale vaatamiseks välja pandud paar poseeritud ilupilti iseenest. Harril ei ole. Harri kohe keeldub pildi peale jäämast. Küll aga püüab mees oma fotokaamerasse metsaloomi ja usub, et nende vaatamine rõõmustab peale tema enda teisigi.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@saeuvald.ee

Odullema külas endises mõisamoonaka madalate lagedega majas elava Harri Peetsalu elu pole kunagi meelakku mine olnud. Nii nagu lapselõulveski leiab nüüd pealt keskea mees rõõmu fotokaamerast.

Kui Harry 9-aastasena toonasesse Riisipere lastekodusse elama sattus, siis ega ta neist päevadest palju helgust ei mäleta. Ikka karistusega distsiplineeriti toonased lapsed. Jõukus polnud nõukogude maale jõudnud, magati reformvoodites ja kui püksipõlved läbi läksid, siis keerati need lihtsalt teistpidi, augud jäid põlveõndlasse, ja oligi nagu uus paar jalas.

Juba kümneseid rüblid saadeti põllule rohima ja muid töid tegema ning sealt said lastekodulapsed omale natuke taskuraha. Harri meenutab, et jalgratta jaoks tal ei jätkunud, aga fotoka jaoks küll. Seda esimest Smenat mäletab ta tänaseni, mäletab sedagi, et lastekodu koolis oli olemas pimik-punased lambid, ilmutamise karbid...

Ja seal pimikus noor Harri siis oma vaba aega veetis. Peamiselt plõksis pilte sõpradest. Pool sajandit hiljem oskab mees vaid pead vangutada, et eks see tollal ikka üsna juhuslik klõpsimine oli, mingit ilu ja kvaliteeti polnud, aga läbi kaamera tundus maailm poisikesele juba toona põnevam kui kaamerata.

Eks ta selline kunstnikuhing oli. Joonistas ja joonestas. Näiteks mälu pealt joonistatud metsade kaardid olid nii täpsed, et õpetajadki imestasid. Noorukiks saades unistas Harri Tartusse kunstikooli minemisest, aga saadeti hoopis Järva-Jaani traktoristiks õppima. Harri oli toona kõhn ja peenikeste sõrmedega, ise veel naeris, et need näpud suudavad ju ainult pliitsit käes hoida. Aga aeg oli selline, ei küsitud tahtmise ja ande järgi.

Kisub metsa poole

Metsvindi varahommikune päikesesirutus. Pisut räsitud rebane saagiretkelt tulnud – pilk rahulolev ja mutt

hammaste vahel. Eriti nunnu rebasekutsikas päikselaisus peesitamas. Üle põllu silkav jänes tabatud hetkel, kui kõik neli käppa maast lahti on.

Sellist kraami on Harri Facebooki leht täis. Lisaks loomadele muidugi linnud ja lilled ka. Tal on lootus, et ehk inimesed tunnevad neist rõõmu. Need, kel pole aega metsatuurile minna. Need, kes ei saa minna. Sellepärast ta neid jagab ja rõõmustab iga laigi ja tunnustava kommentaari üle. See on tema adrenaliin ja see talle meeldib.

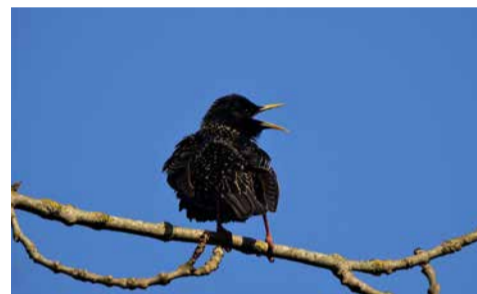
Kuigi üks metsas käiks mees niisamagi. Metsa põgenes juba siis, kui täiskasvanuna Nissis kortermajas elas. Nädalavahetusesti oli tihti lennus. „See meeletu vaikus,“ ütleb Harri vastuseks küsimusele, miks loodusesse kisub. Vahel, kui maailm ikka eriti ebaõiglane ja arusaamatu tundub, läheb ja karjub selles meeletu vaikus. Soovib kõikidele. Olla hea stressiravim, pärast seda täituvat hing metsarahuga. Harri tõdeb, et mets on ta päästnud nii mõnestki halvast eluetapist.

Huvitavad kohtumised

Tihti läheb Harril öösel juba kolme-nelja paiku uni ära, siis hiilib ta magava proua kõrvalt metsa ära. Ega proua sellele teab mis hästi ei vaata. Hirm on ju. Harri on oma uitamiste käigus peale sattunud nii paarikümnepealisele metsseakambale kui ka pojaga ringi jalutavale põdrapurakale. Viimasest rääkides läheb Harril takkajärgi pilk niiskeks. Nii võimas emotsioon oli.

Aga need on alati natuke riskantsed olukorrad, sest poegadega koos olles on loomad eriti ettearvamatud ja kui nad end ohustatuna tunnevad, siis armu ei anta. Suurematest loomadest on Harri kohtunud veel ilvesega, aga see keeras rahulikult ringi ja läks oma teed.

Tavaliselt läheb jalutab Harri siis öösel oma varem valmis pandud varjetelki. Vahel pole telkigi, on puude vahele kaitseriie pandud, taburet keskel. Kohe kõrval sätitud statiiv või paar kaameraga. Ja nii võib ta seal istuda tunde. Igasugu mõtteid tuleb pähe, vahel

Loomade hingeelule lähemale

Aga samavõrra kirstab Harrit loomade eludesse sissevaatamine. Ta naudib kolme märapoega, kes oma esimesi avastusi maailmas teevad. Kohevad hallikad pallid uudistavad ringi, mürgeldavad üksteise otsas ja saavad juba isa käest sugedagi. Vanem isend haarab nooremal kõrvalt ja surub pea maadligi – ole ometi paigal! Või üksi jäetud põdravasikad, kelle ema on peale poegimist läinud korra end eemale kosutama ja jätnud vastsed ilmaimed omapäi.

„Alati, pea kõikide loomade puhul, on pesakonnas üks, kes jääb teistest maha, nuusib ringi, jookseb ette, selline uudishimulik uurija. Täitsa huvitat, neist tulevad

hiljem ilmselt pealikud,“ naerab Harri.

Aga pildistab Harri ainult ilusat. Selge see, et looduses on ka oma vähem esteetiline pool. Mõni rebaseisend on nii rääbakas, et saba meenu tab aastaid kasutuses olnud pudeliharja. Või on mõni poeg jäänud teise metsaelu ka saagiks. Ei, neid Harri ei pildista.

Uus hobi – rajakaamerad

Lisaks fotokaameratele on Harri oma sõrme andnud nüüd ka videotele. Mees on soetanud spetsiaalsed liikumisanuritega kaamerad, keevitanud vaiad kokku, niikerdanud ümbrised, kuvaldaga augud maasse teinud ning kaamerad sobivatesse kohtadesse sättinud. Kuhu täpselt, Harri ei ütle, muidu

neid enam kauaks seal ei ole. Aga need on jalutuskäigu kaugusel Odulemmast, sest vähemalt kord nädalas läheb Harri neid ütle vaatama.

Pisikesed metsseapõrsad sebivad oma triibuliste selgadega kui arust ära ja hüppavad, nagu oleks arvutimängus keegi järjepanu nuppu vajutamas – hopp ja hopp üksteisse järel üle oja. Kusjuures hüpe tundub olevat rohkem isegi kõrgusesse kui kaugusesse. Suur isend kõhutamas samal ajal kärsani ojas ja pisikesi punne jälgimas. Tuleb piki oja solberdaades põder. No on ikka kõrged jalad! Samm on aeglane ja väärakas. Kohe kannul argliku astumisega pisike poeg. Täpiliselt kasukaga bāmbi, natuke ettevaatliku hoiakuga, aga sellevõrra graatsilisemalt üle oja hüppel.

Iga päev on ikka mõnd metsaelanikku liikumas näha. Aga et teha võimalikele vaatajatele asi veel lihtsamaks, lõikab ja monteerib Harri lõigud kokku nii, et vaatajal on kõik loomakaadrid järjest ja vaata nagu loodusfilmi. Monteerima õppis samuti internetist leitud materjalide põhjal.

Päris kallis hobi nii aja kui raha mõttes

Nüüd, kui Harri on juba kuldsemas eas, on ta otsustanud, et teeb rohkem seda, mida tahab, mitte seda, mida peab. Rapsitud ju küll juba. Mees on oma korrasmaja taga laudas pidanud sigu ja lambaid, elutoas piima jahutanud, Rootsisis ehitamas käinud, nüüd on tema päevatöö kodust üle põllu Kiili Beetooni üksuses. Ja üks kodu juureski tuleb kogu aeg nokitseda, aga metsaminekud on nüüd mehe päevaplaanis kindlalt sees.

Vahel käib öösel, aga päeval ka. Siis võtab proua ühes ja tehakse pikki jalutuskäike. Kallistatakse mõni puugi ära, mitte et mingi hirmus usk selle taga oleks, aga selline komme on tekkinud. „Õeldakse ju, et kord päevas tuleb kallistada,“ viskab Harri nalja.

Või tegeleb mees metsapiltidega arvutis. Teadagi, neid on seal tal tuhandeid. Valib ja tuunib ja riputab üles rahvale rõõmuks. „Sellel maikuud kokkuvõtval videol oli vist 1200 jagamist. Ju siis on rahval vaja,“ nendib Harri vaikse rahuloluga.

Eks see fotograafia on lihtsale inimesele üsna kulukas hobi. Harri arsenalis on neli videokaamerat, kolm fotoaparaati, lisavidinaid tahaks kogu aeg uusi. Tehnikamaailm ju areneb tohtu kiirusega.

Aga ka ilma kaamera ta soovib mees kõikidele metsa minemist. Peale seda on hoopis parem tunne.

Laagri lasteaed sai Rohelise kooli lipu: „Et lapsed saaks maailma päästa, tuleb neile ka tööriistad anda“

Laagri lasteaed on tegelenud aastajagu keskkonnaharidusega, osaledes ülemaailmses Rohelise kooli programmis. Juunis anti neile virtuaalsel tänuüritusel üle ka head tööd tähistav lipp, aga tähtsamgi veel on see, et pisikesed saavad kaasa oskused ja hoiakud keskkonnanahoidlikuks eluks.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Rohelise kooli programm on ülemaailmne ja selles osaleb ligikaudu 59 000 kooli 63 riigist. Taanis alguse saanud programm toob keskkonnasäästliku mõtteviisi koolidesse ja lasteaedades-

se. Eestis on programmiga liitunud üle 140 kooli ja lasteaia.

Üldse on lasteaedadel võimalus liituda igasugu programmidega, aga kuna Laagri lasteaeda kõnetab juba tänu oma looduskaitsele ja lasteaia asukohale keskkonnahoid, siis oli päris lihtne programmi sukelduda.

Tegevusi tehakse nagunii, nüüd lihtsalt natuke süsteemsemalt ja võimalusega pääseda ligi ülemaailmsele kogemusele.

Tervis ja heaolu, elurikkus ja kooliõu

Programmis on 12 teemat, millest osalev haridusasutus peab tegevuste aluseks kolm välja valima. Laagri lasteaia keskenduti aasta jooksul tervisele ja heaolule, elurikkusele ja kooliõuele. Neid teemasid miksiti sisse nii rühmasisestesse tegevustesse kui ühisüritustesse, nii õue kui rühmaruumi.

„Sügisel oli meil kolletamispäev. Kõik lapsed ehtisid mütsid loodusliku materjaliga. Õpetaja abi Kairit Koppel kruvis kokku kompostikasti, palusime

Uhkelt lipuga. On olnud põnev õppeaasta

koristusfirmal kõiki puulehti hoovi pealt mitte kokku korjata ja nii tutvusid lapsed kompostimisega,“ toob õpe-

alajuhataja Birgit Sipel-gas näite. Kevadel aga meisterdati putukahotellid (jälle Kairit ja õpetaja Krista oma osavate käte ja pereliikmete

abiga), lapsed lisisid sinna erinevaid materjale – kive, käbisid, sammalt, oksti –, et need meelitaksid kohale aiasõbralikke putukaid. „Lapsi huvitab see väga, anna luup kätte ja nad võivad tundide viisi putukahotelli uurida,“ nendib Kairit.

Samamoodi koguvad lapsed üksmeelselt paberi- ja toidujäätmeid olmeprügist eraldi, pappnõusid üritustel enam ei kasutata ning talvel toidetakse linde. Samas on endiselt ka parandamist vajavaid valdkondi – liiga palju lapsi tuleb autoga kohale, õuealal võiks olla aiamaa, tualetti jäetakse tuli põlema.

„Muidugi me jätkame teemaga,“ lubab Birgit. „Ideid järgmiseks õppeaastaks jagub.“

Keila jalgpalliklubi süstib valla lõunapiirkonna noortesse vutipisikut ja võistlusmomenti

Ruila, Kernu ja Turba koolis ning Nissi koolis ja lasteaias on jalgpalli huvitegevusena pakutud juba neli aastat. Oodatakse uusi mängijaid, pakkuda on ka tasuta proovikuu. Lisaks tegutseb Nissis ka täiskasvanute sats.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Jalgpall on spordi kuningas! Jalgpall on elu mudel – võitlus! Selliste motodega varustas Erik Kuusk väikesed vutimehi kogu järgneva eluks. Mees, kes 1977. aastal treenis Keilas Harju jalgpalli kooli (HJK) nime all jalgpallihuvilisi poisse. Olgugi et paarikümnest poisist sirgus ka 34 vabariigi tasemel tipptegijat, oli veelgi olulisem see, et seeme oli idanema pandud. Needsamad poisiklubi, kes 70ndatel koos alustasid, jäid mitmeteks aastateks jalgpalli mängima. Küll erinevatel tasemetel ja erinevates klubides, aga ikkagi mängima.

1995. aastal, kui enamikul Kuuse-Erka poistest

jalgpalluri kuldne iga juba möödunud oli, otsustati taas kokku tulla ja luua oma klubi – Keila jalgpalliklubi (Keila JK). Eesmärk oli tegeleda oma lemmikharrastusega ning ühiselt aega veeta. Lisaks otsustati luua esimene noorte treeningrühm ja sellest ajast peale on klubi järjepidevalt noortetöoga tegelenud.

Tänaseks pakub Keila JK Lääne-Harjumaa piirkonnas eri vanuses poistele ja tüdrukutele võimalust jalgpalli mängida. Noortetöö hõlmab lasteaia- ja noortetöökohas, kohalike treeningrühmade, vanusepõhiseid võistkonnatreeninguid, värvavahetite treeninguid jpm. Lisaks on klubis kaks täiskasvanud meeste võistkonda, üks naiskond ning harrastajate punkt.

Saue valla grupid

Saue vallas on Keila JK pakkunud jalgpalli huvitegevust nüüdseks neli aastat, treeningud toimuvad Ruila, Kernu ja Turba koolis ning Nissi koolis ja lasteaias. „Kohalik huvitegevus on seotud kooli ja lasteaia õppetööga ehk toimub sügis-kevad perioodil peale koolitunde. Igas piirkonnas tegutseb kohalik treener, kes koostöös klubiga arendab piirkonna jalgpalli,“ ütleb Keila JK treener ja juhatuse liige Tauri Tamkivi.

Jalgpallitegevuse ühe väljundina korraldatakse talviti Saue, Harku ja Lääne-Harju valla piirkonna koolidele jalgpallivõistlust. See võistlus on lastel silma alati särama löönud ning uhkust tundma pannud, kui oma kodukoha/kooli värve esindada saab. Näiteks 3.–4. klasside arvestuses on Ruila kool tulnud kahekordseks meistriks.

Suvel saavad Lääne-Harjumaa poisid ja tüdrukud osaleda Keilas toimuvates vanusepõhises võistkonnatreeningutes. „Kui rääkida tulevikust, siis küpseb plaan korraldada järgmise aasta suvel Nissis või Turbas üks

Ruila kooli 3.–4. klassi võistkond, kes võitis Lääne-Harjumaa koolidevahelisel jalgpallivõistlusel 2019. aastal esimese koha

noortele mõeldud laager,“ nendib Tamkivi.

Keila JK pakub uutele trenni tulevatele lastele tasuta proovikuu. „Saab ühineda ka kohe praegu. Suvel saab Keilas osaleda vanusepõhises võistkonnatreeningutes. Sügisest on võimalus trenni teha kohapeal Ruilas, Kernus, Turbas ja Nissis,“ innustab treener tulema.

Täiskasvanute satsid

Klubi soovib kõnetada kõiki kogukonna liikmeid, ei tegeleta ainult noortetöoga, vaid pakutakse tegevust ka lapsevanematele. Täiskas-

vanud harrastajatele mõeldud jalgpallitreeningud toimuvad Keilas ja Nissis, kus Keila JK kohaliku treeneri Julius Liivi eestvedamisel mängitakse rahvaliigat. Mõlemad harrastajate punkid on suhteliselt värskest alustanud, kuid võistkondades on ka mängijaid, kes nooruspõlves mingil ajahetkel klubi värve on kandnud.

„Nissis on jalgpall alati püha olnud. 2000. aastate alguses oli esindustiim Turbas, mängiti ka liigajalgpalli. Siis langes võistlustasemel jalgpall tagaplaanile ja kadus ühel hetkel sootuks.

Suvel mängiti hobi korras siiski edasi,“ kirjeldab treener Julius piirkonna vutimängu tausta.

2018. aasta lõpus pandi Saue valla meistrivõistlusteks tiim kokku ning saadi teine koht. 2019. aastal asuti B-tasemel rahvaliigat mängima. „Suureks abiks oli Taavi Ehrpais, kes meid esimesena toetas ja andis sellega võimaluse luua Nissi võistkond,“ tunnustab Julius.

Eesmärk oli tuua võistlusmoment Nissi piirkonda tagasi ja pakkuda ka rahvale meelelahutust. Meeskond koosneb nii noorematest Nissi kooli vilistlastest kui ka vanematest mängijatest, kes on kunagi mingil tasemel jalgpalli mänginud. Trenni tehakse 1-2 korda nädalas, lisaks rahvaliigale üritatakse osaleda ka sõprusturniiridel.

„Kodumängudel publikut jagub ja see näitab, et meie tegemised lähevad kohalikele korda,“ rõõmustab Julius.

Nissi JK -
www.facebook.com/NissiJK
Noortetrennid -
www.keilajk.ee

Lääne-Harju Koostöökogu Leaderi toetusprogrammi kevadvoorus jõudis kuus sauevallakate projekti paremusjärjestusse

PRIA positiivse otsuse järel jõuab Saue valla piirkonda ligi 90 000 eurot.

LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU

Lääne-Harju Koostöökogu juhatus kinnitas juuni alguses kevadise taotlusvooru kahe alameetme („Tooted ja teenused“ ja

„Elukeskkond“) projektitaotluste pingerea ja esitas paremusjärjestusse PRIA-le.

Kokku esitati 29 projektitaotlust, millest sooviti piirkonda investeerida üle 3,4 miljoni euro, selleks taotleti

Leaderist rahastust 1,1 miljoni euro ulatuses. Kahe meetme eelarve maht oli kokku 476 085 eurot.

Leaderi määruse järgi võib projekti elluviimist alustada järgmisest päevast pärast seda, kui tegevusgrupp on edastanud PRIA-le projektitaotluste pingerea, seega algas rahastamisele kuuluvate projektitaotluste abikõlblik-

kuse periood 5. juunil 2020. PRIA kontrollib nende projektitaotluste nõuetele vastavust ning teeb projektitaotluste kohta rahuldamise või rahuldamatuse jätmise otsused 60 tööpäeva jooksul.

Projekte oreliremondist katus renoveerimiseni:

1. MTÜ LOOTUSE KÜLA - Lootuse küla puidutööstu-

se efektiivsemaks muutmine 4 740 eurot;

2. ELLAMAA LOODUSSELTS - kodukandi loodusloote kohta rahuldamise või rahuldamatuse jätmise otsused 60 tööpäeva jooksul.

3. MUUSIKASELTS NISSI TROLLID - Trollide maja renoveeritud katus 31 073,76 eurot;

4. ECONOMINEE OÜ - ettevõtte teenuste valiku laiendamine kohalikus tege-

vuspiirkonnas, A2 LED UV Printeri soetamine 5 618,08 eurot;

5. EELK NISSI MAARJA KOGUDUS - Nissi Maarja kiriku oreli remont 12 735 eurot;

6. ELLAMAA KÜLAARENDUS KESKUS - lava soetamine ja lavataguste ruumide renoveerimine 30 974,02 eurot.

Laagri tervisekeskus korraldab puugivaktsineerimise kampaaniapäeva

Kampaania oli edukas, sarnast asja planeeritakse ka sügisel gripivastase vaktsineerimise puhul.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Laupäev, 13. juuni oli tervisekeskuses tihe iga kümne minuti tagant uus inimene, kaks meedikut võtsid kuue tunni jooksul vastu ligi poolsada patsienti. „See osutus tõesti populaarseks, patsiente oli väikelastest pensionäridele,“ nendib pereõde Külli Davel.

Ühelt poolt oli laupäevane võimalus neile mugav, aga puhtpraktiliselt kergem ka õdedele. Ega siis puugisüst ei ole vaid suts ja valmis. Tuleb ette valmistada, patsiendi ajalugu on vaja üle vaadata, pärast sissekanne teha. Kui see kõik on tava-vastuvõtu ajal, siis jääb neid aegu lihtsalt vähemaks.

Miks vaktsineerimine nii populaarne on?

Eks see on teadlikkuse kasv. Meedias ja mujal räägitakse palju, mis see entsefaliit on, kuidas seda põetakse. Teatakse, et saab end kaitsta.

Entsefaliidi vastu saab vaktsineerida, aga borrelioosi vastu mitte?

Jah, entsefaliidi kulg on tavaliselt raskem ja tüsistused suuremad, aga selle vastu on vaktsiin. Borrelioosi vastu vaktsiini pole, aga see kulgeb kergemalt ja ka ravim on olemas.

Aga kui ma elan siin Redise tänava viienda korruse

korteris ja maal ega metas ei käi, kas siis peaks ka vaktsineerima?

Ka korteriinimene satub ju vahel parki või jalutama. Ei ole nii, et puuk on ainult metsas või heinamaal. Selle võib saada ka Jõekääru pargist. Üks näide praktikast – kuskil aprillis tuli vastu-võtule ema beebiga, ütles, et käis pargis jalutamas ja pärast nägi valgel vaibal, kus laps käputas, üht putukat. Oli puuk. Kust see tuli, ei tea.

Kui vaktsineerin, kui kindla kaitse saan?

Ühegi ravimiga ei ole sa-japrotsendilist kindlust. Puugivaktsiinile lubatakse 95%.

Vaktsiinidest laiemalt, on ju kogukonnad, kes on tulised vaktsiinide vastased. Mida Teie kui meditsiiniharidusega inimene sellest arvate? Tekitavad need siis autismi, nagu palju räägitakse?

Kui võtame autismi, siis see on ju tegelikult kromosoomihäire, mis algab sel hetkel, kui kromosoomikett arenema hakkab. Ainus võimalus seda mõjutada oleks algraseduse juures, mil ema ise ka veel ei tea oma lapseootusest – siis on mingi tõenäosus, et vaktsiin seda mõjutaks. See müüt tuleneb sellest, et autismispektri häired avalduvad reeglina 1–3 eluaasta jooksul ning sellesse aega jäävad ka kaks

Laagri perearstikeskuse meeskond vaktsineerijate ootel

väikelaste vaktsineerimist. Sealt on see seos tekkinud. Olles ise kolme lapse ema, ma mõistan, et kui lapsega on midagi halvasti, siis tahaks aru saada põhjustest, leida süüdlane.

Ka allergiate ilmnemises süüdistatakse vaktsineerimist. Tõesti, osa vaktsiine on arendatud kanamuna embrüo pealt ja kui juhtub olema tugev munaallergia, võib tekkida lööve. Aga see on harv juhus.

Kas vaktsiinid on väikelastele kohustuslikud?

Vanem võib muidugi keelduda, see on tema otsus. Selgitame tausta ja kui ema või isa ikka ei soovi, võtame neilt vastava allkirja, aga ümber veenma küll kedagi ei hakka.

Aga on vist nii, et kui kriitiline osa populatsioonist ei vaktsineeri, võivad levima hakata igasugused tõved?

Me võime seda vanematele

rääkida, aga see ei muuda midagi. Ei ole ilmselt palju vanemaid, kes mõtleksid suure pildi peale, kui tegemist on nende lapsega. Kui vanemal on tunne, et miski teeb tema lapsele pigem halba, siis suur plaan ei loe.

Kui laps, ütleme teismeline, on ise vaktsineerimise vastane, kuidas siis käituda?

Kõige parem oleks vastemaga koos läbi kaaluda kasud ja kahjud. Rääkida, et võivad tulla kõrvaltoimed, aga kas näiteks palavik ja nahalööve kaaluvad üles selle, et punetiste tagajärjel võib olla tüdrukutel tulevikus lapsesaamine ohustatud. Poistel on sama teema mumpsiga.

Kas tendents vaktsiine mitte teha on ajas kasvanud või kahanenud?

Ma ütleks, et see on pigem periooditi. On ka neid juhtumeid, et alguses ei tehta, aga siis, kui järgmise vakt-

Kodumaised puugid levitavad kaht viirust: entsefaliiti ja borrelioosi

Entsefaliit ründab kesknärvisüsteemi ning satub organismi hammustuse tagajärjel. Kuna viirus peitub puugi süljes, nakatub inimene tegelikult kohe hammustuse hetkel. Seega ei pruugi putuka kiirest väljatõmbamisest piisata, et end puukentsefaliidi vastu kaitsta. Viirus satub puugihammustusel verre ja paljuneb lümfisõlmedes.

Haigus väljendub kahe lainena. Esimeses faasis on sümptomid sarnased gripiga: lihase- ja peavalu, nõrkus ning palavik. Seejärel võib viirus halvimal juhul tungida edasi kesknärvisüsteemi ning haigestunud tabab teine kõrge palavikulaine (pärast kahe- kuni kümnepäevast palavikuvaba perioodi). 25 protsendil puukentsefaliiti nakatunutest esineb ainult esimene faas. 75 protsendil kulgeb haigus kahefaasiliselt. Kõigist nakatumistest haaravad kesknärvisüsteemi 25 protsenti juhtudest.

Puukborrelioosi põhjustab bakter. Nakatumise risk sõltub sellest, kui kaua puuk ohvi sees pesitses, ning suureneb, kui loom on olnud nahas üle 48 tunni. Samas piisab nakatumiseks ka lühiajalisest kokkupuutest. Ühe kuni nelja nädala möödudes tekib puugihammustuse kohale punetav sõõr, mis ei valuta ega sügele ja võib kasvada taldrikusuuruseks. Esimesed sümptomid borrelioosibakteriga nakatumisel on liigese- ja lihasevalud, palavik ning väsimus. Kui kahjustub kesknärvisüsteem, tekivad halvatused, näiteks ühes näopooles. Samuti on borrelioosi sümptomiteks peavalu, oksendamine ja naha tundetus. Selle puugihäiguse kulg on küll kergem kui puukentsefaliidil, kuid võib veel aastaid hiljem avalduda.

Kui puukentsefaliiti nakatus terviseameti andmetel viimase kümne aasta jooksul kokku 1420 inimest, siis borrelioosi korjati üles peaaegu kümme korda rohkem (15 226 juhtu). allikas www.1220.ee

siini aeg käes, soovitakse tagantjärele ikkagi teha. Isegi kui mitmikvaktsiinide puhul on 8 aastat vahele jäänud, saab jätkata, ei pea hakkama uuesti nullist. Kuna näiteks puugivakstiin on tasuline, siis võib inimene mõelda, et kui vahe on sees, tuleb otsast peale hakata ja ka uuesti maksta. Põhimõte on vaktsiinil see,

et esimene süst tekitab organismis immuunsuse, teine kinnitab, kolmas tuletab kehale meelde, et immuunsus on olemas.

Kas sügisel tuleb samasugune laupäev gripi vastu vaktsineerimiseks?

Plaanime küll jah. Näib, et see sobib ka patsientidele.

Väärtustades Eesti lasteaiaõpetajat

Juunis kutsuti lasteaednikke üles osalema rattaretkel, millega tähistati viie aasta möödumist suuraktsioonist „Lasteaiaõpetajale õpetaja palk!“.

TIINA UMBSAAR
pikaagegne ELAL-i liige ja Turba lasteaia rühmaõpetaja

See, milliseks lapsepõlv kujuneb, on paljuski lasteaiaõpetaja teha, sest möödub ju suurem osa lapse päevast just seal. Ei olegi nii harv juhus, kui õpetajat sakutatakse varrukast ja öeldakse emme... Laps õpib esimese kahe-kolme eluaasta jooksul rohkem kui kunagi hiljem koolis, töö või ülikoolis, tema arengus on kõige olulisem aeg eelkooliiga.

Hea kohtlemine lapsepõlves on parim, mida saab lapsele tema tulevikuks

kaasa anda, ja see tähendab ka vastutuse võtmist teise inimese eest, kes kõike alles õpib. Võrreldes kooli- ja lasteaiaõpetaja töö metoodikat, saadakse koolis keskenduda rohkem aine õpetamisele, aga lasteaia lapse igakülgele arendamisele. Seega on esimesel lasteaiaõpetajal lapse edaspidises kujunemises väga oluline roll.

Mittetulundusühing Eesti Lasteaednike Liit (ELAL) loodi juba aastal 1991. Tegevuse eesmärgid on alushariduse töötajate ühtsustunde tugevdamine, kutsehuvide kaitsmine, palgaläbirääkimistele esindamine, professionaalse arengu toetamine,

Turba lasteaednikud virtuaalsel rattaretkel

kutsehariduse ja erialase täiendkoolituse edendamine ning koostöö arendamine teiste liitude ja organisatsioonidega.

18.–29. maini 2015. aastal toimus lasteasutustes ja avalikel kõnekoosolekutel üle-eestiline toetusallkirjade kogumine. Eesti Lasteaednike Liit andis lasteaednike nimel 15. juunil riigikogule üle kollektiivse pöördumise kehtestada las-

teiaiaõpetajate palga riiklik alammäär. Veel viis aastat tagasi võis sama hariduse ja töökogemusega õpetaja eri omavalitsustes saada palka 520 eurost 1087 euron.

Koguti 27 220 toetusallkirja ja pöördumine võeti menetlusse. 1. septembrist 2018 tõusis kõrgharidusega lasteaiaõpetaja palk 80 protsendini kooliõpetaja alampalgast ning 2019. aastal 90 protsendini, kusjuures ma-

gistrikraadiga lasteaiaõpetajatel võrdseks kooliõpetaja palga alammääraga.

Sel aastal möödus pöördumisest viis aastat ja ELAL kutsus juunikuus kõiki lasteaednikke osalema virtuaalsel rattaretkel. Selle retkega soovisid lasteaiaõpetajad näidata, et ollakse tänulikud lasteaiaõpetajate väärtustamise eest Eesti ühiskonnas. Samuti selle eest, et palga alammäär on

nüüdsest seotud kooliõpetaja palga alammääraga, motiveerides sellega noori valima lasteaiaõpetaja elukutset.

Veel sooviti avaldada tänu omavalitsustele, kes liitusid valitsuse ettepanekuga tõsta lasteaednike palku riiklikult kehtestatud alammäärani. Kõik lasteaednikud on oodatud liiduga ühinema, sest koos ollakse tugevamad!

Vaadates tulemusi ELAL-i kodulehel ilmneb, et kõige rohkem retkest osavõtjaid oli Harjumaal – 5721. Meie piirkonnas osalesid kilomeetrite kogumisel Turba kooli lasteaiaõpetajad Katrin, Ulvi, Eda ja Tiina, kes kogusid kokku 260 km. Riisipere lasteaiaõpetajatest võtsid ette ühise rattamatka Sirje K., Sirje S., Katrin, Mariann, Kai, Tiina, Evelyn ja Helve. Nemand kogusid kokku 171 km.

VANA BASKINI TEATER
HULLUMEELNE KOMÖÖDIA

ARMASTUS MÄLUKAOTUSENI

VALENTIN KRASNOGOROV
KUNSTNIK JAAK VAUS

TÕUKIDA JA LAMASTAJA EERO SPRIT

**TÖNU KILGAS
MADIS MILLING
KAILI NÄREP
MAIRI TIKERPALU
RIHO ROSBERG**

19. JUULIL KELL 20:00 KERNU MÕISAS

SAUE KULTUURIKESKUS

Matk ja Aaviku aegade muusika

19. JUULI

Robert ja Anti Jürjendal
19. juuli pärastlõunal. Hind 5 eurot. Kohtade arv on piiratud.
Täpsem info registreerimisel nissi@sauekultuur.ee või Ristema Kultuurikeskuse Facebooki lehel.

*** AVATUD TALUDE PÄEV ***

Tule meile külla!

Ristema Talu Muuseumis

18.07-19.07
kell 11.00-16.00

*** AVATUD TALUDE PÄEV ***

53423483, merle.beljaev@gmail.com
Mõnuste küla, Saue vald, Harjumaa

Ristema Talu Muuseum
www.avatudtalud.ee

19. juuli 2020

Uudo Sepp

kell 14.00

RISTEMA TALU MUUSEUMI HOOVIS

Aadress: Mõnuste küla, Saue vald, Harjumaa
Info: 5342 3483, merle.beljaev@gmail.com

Teemanti pargi promenaadi

ÕHTUKONTSERT

8.07

ansambel FYLGJA

15.07

duo RUUT

kell 19
Laagris

Kontserdid on tasuta!

Teemanti pargi promenaadi

ÕHTUKONTSERT

22.07

JAAN PEHK KATE & TÕUN

29.07

kell 19
Laagris

Kontserdid on tasuta!

NELJA VALLA KOGU

MTÜ Nelja Vallaga Kogu alustab Eesti maaelu arengukava 2014-2020 Leader-meetme rakendamise raames projektitaotluste vastuvõtmist 2020. aasta rakenduskava meetmele.

Avatakse meede 1: Kogukonna investeeringute toetamine

Projektitaotluste dokumentide vastuvõtt
24.-30. augustil 2020 (taotlemine e-pria kaudu)

Meetme kirjeldus ning taotlemiseks vajalik info kodulehel www.4kogu.ee rubriigis taotlemine.
Lisainfo www.4kogu.ee

LEADER

SOODUSHUUVIKOOLI

Laulu ja nutiheli linnalaager

Anne Adams - Vokaalpedagoog, häälesee, kontsertmeister
Julia Reinman - Kitarril algõppe töötaja, Toomas Paidra - nutiheli töötaja, Bianca Rantala - ansambliõpetaja, Liisa Tetsmanni kontsert ja teatri töötaja.
Piret Roosileht - Rütmi ja tants. Õpilaste kontsert ja Disko laagri lõpuühtul, mängud, lugemispesa

3.4. ja 5. augustil Vanamõisa vabaühiskeskuses

INFO JA REGISTREERIMINE
ae.artists@gmail.com,
mob 56631916
Anne Adams - MTÜ Omakogu

SOODUSHIND SAUE VALLA LASTELE 70€, Tavahind 90€
Sisaldab sooja lõunasööki ja õhtuoodet

Saue vald

VIRTUAALNE VÕISTLUS

"Saue suve sport-kolme kuuga 300km"

1. juuni-31. august 2020

OSAVÕTJAJA: SAUE VALLA ELANIK OSALEMISE TASUTA

Järgida tuleb 2+2 nõuet

VABALT VALITUD KOHAS, VABALT VALITUD SPORDIALAL, MIDA SAAB INSTANTSIGA MÕÕTA

Jookse, kõnni, uju, sõida jalgratta, rulluisude ja paadiga või kasuta mõnd meelepärast trenaažööri.

Kasuta mõisadme rakendust, et oma läbitud distants sportides salvestada. Samuti lähevad arveste ka kõik avastatud võistlused, mis toimuvad ajavahemikus 1.06-31.08.2020.a

Kõigi osalejate vahel, kes läbivad kolme kuuga vähemalt 300 km, loositakse välja auhindu.

Võistlusega saab liituda kuni 1. augustini 2020 eposti aadressil: timo.hallis@sauesportikeskus.ee

Osale kindlasti, oleme aktiivsed ja positiivsed terved! Tutvu kindlasti ka juubeldiga, mis on leitav www.sauesportikeskus.ee.

PEAAUHIND JALGRATAS

Korraldab: Saue Sportikeskus

23. augustil 2020

Kodukohvikud
Töötoad
Koduajal kontserdid
Toidutänav
Sünnipäevapidu

Saue linna 27. sünnipäev ja kodukohvikute päev

Kohvikute ja töötubade registreerimine kuni 20. juulini

e-posti aadressil: sirje.luberg@sauehuviakeskus.ee, või telefonil 5234 339

Kell 20 sünnipäevapidu Keskuse pargis

Peaesineja Väikeste Lõõtspillide Ühing

SAUE KULTUURIKESKUS

30. AUGUSTIL 2020
RIISIPERES, TURBAS JA LEHETUS

NISSI KIHELKONNA
SUVELÖPU-KOHVIKUD

REGISTREERIMINE KUNI 20. JUULINI
ENEKEN.MARTPUU@SAUEKULTUUR.EE

Laitse RallyPargi 2-päevased

LASTELAAGRID

8.-12. aastastele lastele 13.-14. juuli ja 10.-11. august

SÕJDAME KARTI, UURIME KIIRABIAUTOT, ELAME KAASA DRIFTIAUTODE DEMOSÕITUDELE, TUTVUME VANAAUTODEGA. LISAKS ORIENTEERUMINE, AARETEJAHT JA LIKLUSMÄNGUD.

Laagri maksumus lapse kohta 149€
Laager toimub vähemalt 10 lapse osalusel, maksimaalne arv lapsi ühes laagris on 20.

Lapsi ootamas 2 lõunasöögi korda ning õhtu- ja hommikusöök.

Lisainfo ja registreerimine mangudemaja@laitserallypark.ee või telefonil 5750 2021

JUMALA-TEENISTUSED SAUE KIRIKUS

12. juulil kell 13
Teenistust juhatab Vahur Utno. Jutlustab Taavo Lige. Piibli teksti loeb Liia Lumilaid

19. juulil kell 13
Teenistust juhatab Raivo Kaustel. Jutlustab Janek Puusepp. Piibli teksti loeb Evi Tatarlo

26. juulil kell 13
Teenistust juhatab Erki Kuld. Jutlustab Jael Puusaag. Piibli teksti loeb Ene Mänd

Palve ja osadustund igal kolmapäeval kell 19.

LAAGRI KRISTLIK KOGUDUS

JUMALATEENISTUSED

Pühapäeviti
kell 12:00
Veskitammi 8

TERE TULEMAST!

Lisainfo:
WWW.LAAGRIKOGUDUS.EE

VATS LA

18. juulil algus kl 10

Vatsla tee ja Kodasema tee ristil

Lisainfo 504 1346, surm@surm.ee

Üritust korraldab Vatsla külaselts ja toetab Saue vallavalitsus

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiitid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude rajet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Väljaõppinud puudelangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlike puud ja teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

Üldehitus, katuse-, fassaadi- ja viimistlustööd. Majade, kõrvalhoonete ehitamine täislahendus- tega. 53 529 476 mehitus@gmail.com

ARBORISTI TEENUSED. Ohtlike puude raie Puude hooldusloikus, Hekkide hooldus, Kändude freesimine. Raie teenused Vösa tööd. Puude istutus. Raiejäätmete hakkimine. WWW.PUUKIRURG.EE, info@puukirurg.ee, 5057786

Fekaalivedu ja kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakkumist tel 53 468 430.

Rendime prügikonteinereid suuruses 6 - 43 m³. Tel 56 479 407.

Aiamajade, peenrakastide, kiikede ja mänguväljakute müük ning paigaldus. www.alekeskus.eu. Tel 5015483, 55577462, e-post: info@alekeskus.eu. Asume Laagris ja Kaasiku külas.

REHKENDUSTUBA OÜ. Raamatupidamisteenused väikeettevõtjatele. Ühendust saab võtta helistades telefonil 5180203 või kirjutades lilian@rehkendustuba.ee

Teostan erinevaid ehitustöid. Vundamendid, kivitööd, puidutööd, korterite / majade renoveerimine, aiad, terrassid jne. Tel 5614 0983.

Katuste ja fassaadide pesemine ja värvimine. 5010834

Pakun muruniitumise ja trimmerdamise teenus koduaedades, ühistute ja äriühingute ümbruses. Helista ja küsi lisa - 5399 3595

Teostame kaevetöid miniekskavaatoriga. Tel: 56393588. www.vaikeekskaavaator.ee

Korstnapühkimisteenus. Tel. 53330556. Korstna- hooldus.ee

Lõikan hekki, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine. Tel 5554 7291.

Ohtlike puude langetamine, hekkide ja viljapuude loikus, kändude juurimine. 5210334

Hauaplatside hooldus ja hauakivide ning -piirete puhastus kalmistutel üle Eesti. Tel 5592 3491, hauaplatsihooldus@muhkel.ee

Teostame muruniitumise-, trimmerdamise-, ja võsa- loikamisteenust. Hinnad soodsad. Võta julgelt ühendust. Tel 53 33 55 44, fmhaldus@gmail.com

Fassaadid, üldehitus, plekitööd, krohvimine, viimistlus 57878925

Vannitubade renoveerimine. Plaatimine ja siseviimistlus 53728382

MÜÜK/OST

Sõidukite kokkuost (auto, buss, veok, haagis, tehnik). Tel 55678016

Ostan kasutult seisma jäänud või kiirmüügihinnaga sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Koha peal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seisvauto@gmail.com või 56188671 Järgi tulen puksiiriga ja tasun sulas või soovi korral ülekandeg. Vormistan ja arvelt maha võtan ise NB: Kuulutus ei aegu. Vaata lisaks www.seisvauto.ee

Kuiv okaspuu al 55 €, kask al 62 €; toores must lepp al 46€/rm, hall lepp al 41€/rm, kask al 52 €/rm, okaspuu al 42 €/rm. Pikkus 30, 40, 50 cm. Tel 516 4278

Soovin osta omaegse Tarbeklaasi ja Juveelitehase tooteid, nahkköites raamatuid, Eesti kunstnike

töid (maal, graafika, kujud), postkaardid, märgid, võib pakkuda ka muid vanu esemeid. Tel 5176412.

Ostan rinna- ja vanu postkaarte ja fotosid, trükiseid ja dokumente ning muid kollekttsioonierimise esemeid. Tel. 6020906 ja 5011628 Tim

Müüa täitepinnast, sõelutud mulda ning hobu- sesõnnikut. Hind soodne. Tel 56 479 407

Auto Ost. Ostan kasutusena jäänud sõiduauto, kaubiku või maasturi. Võib olla remonti vajav. Kiire tehing ja vormistamine. Tel. 53654085, skampus@online.ee

Keila Lemmikloomapood müüb kvaliteetset kodulindude täissööta (tibudele, noorkanadele, munevatele kanadele, broileritele, kalkunitele). Poes saadaval linnupidamiseks vajalik inventar: sööturid, jooturid, desod jms. Tellimisel tibud ja noorlinnud. Täiendav info: 628 8888. Asume: Haapsalu mnt 21, Keila. E-R 09:00-18:00, L 10:00-14:00

Ostan autoromusid sobivad igas seisukorras. Telefon 53451955. Kuulutus ei aegu.

Aednikule ökokompostmuld, sõelutud põllumuld, ködusõnnik (hobuse ja lehma), liiv, kruus, freesasfalt, graniitkillustik, killustik. Kallur väikeveod Tel: 501 5992

Müüa koos transpordiga haljastusmulda, liiva, killustikku ning pakume kopplaaduri teenust. Info 5265342.

Müüa puitbrikett, turbabrikett, kuivad kütteklotid 110€/48 kotti, pellet premium 6 ja 8 mm, kuiv lepp ja kask kotis. Nõmmel, Sakus ja Saue transporditasuta. Tel. 56 924 924.

KILLUSTIK, LIIV, HALJASTUSMULD, AIAMULD, FREESASFALT kohaleveoga. Hea läbivus ja manööverdusvõime. Tel. 5079362

Müüa kvaliteetsed küttepuid koos transpordiga. Küttepuid on saetud, lõhutud ja koormasse riitadena laotud, täpsed kogused. Saadaval erinevad pikkused- lepp, sanglepp, kask Votikmetsa OÜ Mob. 5049838

KINNISVARA

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Soovin üürida, hilisema väljaostuga, 3-4 toalist korterit, maja või majaosa. Eve, 5809 1529

Ostan metsa- ja põllumaad. 5527322 email: metsmaa@outlook.com

TÖÖ

Arula Veod otsib seoses autopargi laienemisega oma meeskonda C, CE kategooriaga autojuhte. Tel 56 40 109

Saue Ilusalong võtab tööle juuksuri. Tel. 5074466

51.a nõ vanakooli eesti mees otsib Laagri läheduses osalise koormusega tööd. 56 566 725 Toomas

ÄRA ANDA

Seoses peremehe elama asumisega hooldekodusse on ära anda headesse kätte kaks vana komplekteeritud mesipuu Vasalemmas. 51928316

laupäev
29
AUGUST

SAUE KIRBUKAS

Saue uues spordihoones
Nurmesalu 9, Saue

KELL 11:00-14:00

HINNAINFO JA REKLAAMIPÄRINGUD
reklaam@sauevald.ee

Saue Valdus

KULTUURIKALENDER JUULIS

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KONTAKTID
01.06-31.08	Liikumise väljakutse	Kõikjal, kus on võimalik liikuda	facebook.com/riisiperekultuurikeskus/ tel 5553 0447, nissi@sauекultuur.ee
01.06-31.08	Virtuaalne võistlus "Saue suve sport- kolme kuuga 300 km"	Vabalt valitud kohas ja ajal	www.sauespordikeskus.ee timo.hallist@sauespordikeskus.ee
08.07.	Õhtukontserdid Teemandi pargi promenaadil. Esineb ansambel Fylgja	kell 19 Teemandi pargis	ingrid.novikova@sauекultuur.ee
12., 19. ja 26.07.	Laagri Kristliku Koguduse jumalateenistus	kell 12 Laagri kultuurikeskuses	www.laagrikogudus.ee
10.07.	Kontsert "Piibujutud ja piibulood" Kaido Ray Kallikorm	kell 19 Nissi kogudusemajas	tel 5553 0447, nissi@sauекultuur.ee
14.07.	Tõnis Mägi kontsert "Sõna vägi"	kell 20 Laitse Graniitvillas	www.kontsert.ee
15.07.	Õhtukontserdid Teemandi pargi promenaadil. Esineb Duo Ruut	kell 19 Teemandi pargis	ingrid.novikova@sauекultuur.ee
18.07.	Vatsla täika	kell 10 Vatsla külas	tel 504 1346, surm@surm.ee
18.-19.07.	Avatud talude päev Ristema talu muuseumis	kell 11 Ristema talu Mõnuste külas	FB: Ristema talu muuseum merle.beljaev@gmail.com tel 5342 3483
19.07.	Udo Sepp kontsert	kell 14 Ristema talu hoovis Mõnuste külas	FB: Ristema talu muuseum merle.beljaev@gmail.com tel 5342 3483
18.07.	Suvine mälumängusari veebis	kell 18	facebook.com/riisiperekultuurikeskus/ tel 5553 0447, nissi@sauекultuur.ee
19.07.	Matk ja Aaviku aegade muusika. Robert ja Anti Jürjendal	Pärastlõunal	EELREGISTREERIMISEGA! nissi@sauекultuur.ee facebook.com/riisiperekultuurikeskus
22.07.	Õhtukontserdid Teemandi pargi promenaadil. Esineb Jaan Pehk	kell 19 Teemandi pargis	ingrid.novikova@sauекultuur.ee
22.07.	Vestlusõhtu "Mida mehed naistele ei räägi"	kell 20 Laitse Graniitvillas	www.piletilevi.ee info@graniitvilla.ee
25.07.	Jalgsimatk Riisipere mõisa	Ennelõunal	KOHAD TÄIS! nissi@sauекultuur.ee facebook.com/riisiperekultuurikeskus
26.07.	Kontsert C-Jam "Show must go on"	kell 19 Laitse Graniitvillas	www.kontsert.ee
29.07.	Õhtukontserdid Teemandi pargi promenaadil. Esineb Kate & Tõun	kell 19 Teemandi pargis	ingrid.novikova@sauекultuur.ee

18.juuli algusega kell 11.00 Kernu kooli staadionil

SAUE VALLA mv-d KERGE-JÕUSTIKUS

Alad: 100m, 300m, kaugushüpe, kettaheide, odavise kuulitõuge.

Peakohtunik: Kuldar Paju seenor
Info ja registreerimine: Kaljo Põldaru 5214206
kpoldaru@gmail.com

19.juulil algusega kell 11.00 Kernu kooli staadionil

SAUE VALLA mv-d VÖRK-PALLIS

Meeskonnad - naiskonnad eraldi võistlusena

Info ja registreerimine: Kuldar Paju 56612162

Mälestame head laulu- ja tantsumemme

AITA SÄDE

Siiras kaastunne poeg Lembitule

Ääsmäe Sügis

Mälestame toredat ja abivalmis

PJOTR DORONINIT

Siiras kaastunne abikaasa Maile

Ääsmäe Sügis

Südamlik kaastunne Mardile ja Alarile kalli

EMA

lahkumise puhul

KÜ Tule 14

Tuul tasa puude ladvus liigub, linnud unelaulu laulavad.

Mälestame meie sõpra ja kaasteelist

ARVO REBANE

ja avaldame siirast kaastunnet lähedastele

Erakond Isamaa Saue osakond

-0%

HEAD HINNAD JUULIKUUS!

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Laitse
Kpl. Nissi

Pakkumised kehtivad kuni kaup jaätub*

<p>Woolite pesugeel 0,9L color, black, delicate</p> <p>3.99 -50% 1.99</p>	<p>Finish All-in-1 MAX nõudepesumasina tabletid 20tk</p> <p>8.49 -38% 5.25</p>	<p>Bosto riis valge ja pruun 4x125g</p> <p>1.49 -34% 0.99 1.98/kg</p>	<p>Poolkoivad klassikalises marinaadis 800g Tallegg</p> <p>3.69 -32% 2.50 3.13/kg</p>	<p>Hiirte juust viil. 500g</p> <p>4.29 -35% 2.79 5.58/kg</p>	<p>Eesti Pagar lihapiirukas 400g</p> <p>2.69 -27% 1.99 4.98/kg</p>
--	---	---	--	---	---

Ja lisaks palju teisi häid pakkumisi kauplustes kohapeal! www.keilaty.ee Haapsalu mnt 57b, Keila

Kodu soodsalt soojaks!

LEPP
alates
45 €/ruum

PELLET
alates
190 €/alus

PUITBRIKETT
alates
125 €/alus

Puu24.ee

☎ 6 000 136
☎ 52 000 93

- ☑ Pellet
- ☑ Puitbrikett
- ☑ Lahtine küttepuid
- ☑ Konteineris küttepuid
- ☑ Võrkkotis küttepuid
- ☑ Korstnapühkija

Alusel kaubad (brikett, pellet, konteiner ja võrkkott) toome kliendile ratastõstukiga koduhoovi sisse.

TEHNIKAKESKUS.EE

müük • hooldus • remont • rent

AIA- JA METSATEHNIKA

Tel 51 900 402 Keila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Vaata, kes ennustajatest on hetkel liinil: ennustus.ee

Väestustades elu

KÕIK MATUSETEENUSED KEILAS

Eesti soodsaim tuhatsumatus, kabel, peilauad, ööpäevaringne lahkunu transport

Memoris

Krematoorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

Kinnisvara ost, müük, üür

Vali koduvalla maakler!

Leian ostja kiiresti!

Rain Õisnurm

+372 5692 9272

rain.oisnurm@domus.ee

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

Oleme tegutsenud üle 21 aasta ning meie omandis on üle 14 000ha maad

ANTS ERIK / 50 91 575

METSATERVENDUSE

OÜ SINITIIVIK GRUPP

Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.

Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

ROKKISLELLE LÄHTETAEV Keila Rukkilille Lasteaed ootab oma perre vahvat

MUUSIKAÕPETAJAT

täiskoormuse ja tähtajatu lepinguga. Tööle asumise aeg uuest õppeaastast.

Küsi julgelt lisa
ylle@rukkiill.eu või 56801108

LAAGRI LOOMAKLIINIK

ASUME LAAGRIS VAE 2/1

TEL. 5507267
WWW.LAAGRILOOMAKLIINIK.EE

TALLINNA KÜTTELADU

Aastast 2002

HARJUMAAL TASUTA TRANSPORT!

Info ja tellimine
51 36 999

www.kytteladu.ee info@kytteladu.ee

RUF PUITBRIKETT

ALATES **130€** /ALUS

PELLET

ALATES **190€** /ALUS

ÜMAR PUITBRIKETT

ALATES **140€** /ALUS

ALATES **190€** /ALUS

EESTI SUURIM VALIK KÜTTEMATERIALE!

Puitbrikett • pellet • kaminapuit kivistisi • turbabrikett • grillisüsi

LAAGRI KÜTTELADU

TELLIMINE:
504 0304 ja info@kytame.com

ÜMAR PUITBRIKETT (auguga) – 1000kg
150,00 EUR/alus
auguga puitbriketi põlemise aeg 1h pikem

RUF PUITBRIKETT – 1000kg
125,00 EUR/alus
kvaliteetne ja ostjate lemmik

PELLET – 960kg
195,00 EUR/alus
Soodne küte pelletkatlasse

JAE JA HÜLGIMÜÜK. KÜSI PAKKUMIST

muruniiduk+

Parima hinnagarantii ja valikuga Husqvarna aia- ja metsatehnikat!

www.muruniiduk.ee

KÜLASTA MEID

Salve 1a, Tallinn tel 652 6598 Rannamõisa tee 4g, Tallinn tel 679 6007

-50%
-60%
-30%
-40%

HINNASULA

29.juuni- 31.juuli 2020a.

RÕÖMU KAUBAMAJA

Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub!

-60%
-50%

N. kleit
Peppercorn

~~29.95~~
24.95

T. seelik
Blue Seven

~~9.95~~
6.95

P. Polo
Name IT

~~10.95~~
7.95

T. Kleit
Blue Seven

~~30.95~~
22.95

P. päevasärk
Blue Seven

~~17.95~~
12.95

M. Päevasärk
Mel Richman

~~25.95~~
19.95

P. lühikesed teksad
Name It

~~19.95~~
14.95

M. lühikesed püksid
Crossfield

~~44.95~~
32.95

M. Polo
Pierre Cardin

~~59.99~~
44.95

M. lühikesed püksid
Crossfield

~~14.95~~
10.95

N. teksaseelik
Tom Tailor

~~49.99~~
34.95

N. kleit
Vero Moda

~~16.95~~
11.95

N. vihmajope
Blue flame

~~76.95~~
56.95

M. püksid
Tom Tailor

~~49.99~~
34.95

P. šortsid
Blue Seven

~~15.95~~
12.95

N. kingad
Caprice

~~54.90~~
39.90

N. kingad
In blu

~~29.90~~
19.90

N. kingad
Rieker

~~54.90~~
41.90

Laste sandaalid
Gulliver

~~29.90~~
21.90

M. sandaalid
Walk in the city

~~49.90~~
39.90

N. T-särk
Soya Concept

~~19.95~~
14.95

10.-12. juuli
Päevitusriided,
rannatarbed,
päikesekaitsevahendid

-30%

17.-19. juuli
Nike, Adidas, Puma
Umbro spordirõivad
ja -jalatsid

-30%

24.-26. juuli
õuegrillid ja
grillitarvikud

-30%

N. T-särk
Soya Concept

~~24.95~~
17.95

ja lisaks palju teisi pakkumisi!

www.keilaty.ee

Haapsalu mnt 57b, Keila